

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

8DE ÅRG.

DEN 10 FEBRUARI 1907.

N° 19

foto. Florman, Stockholm.

JULIUS EDVARD VON KRUSENSTJERNA. †
GENERALPOSTDIREKTÖR.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverparre Stålm—Öbg.

JULIUS EDVARD VON KRUSENSTJERNA. †

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Före civilministern, generalpostdirektören *Edvard von Krusenstjerna*, hvilken d. 1 febr. afled i Narvik, var en af Stockholms mest kända personer. Litet hvar visste, hvem den kortväxte, bredaxlade mannen med de stora mustascherna var, hvilken alltid hade så förtvifladt brådtom på gatan och bakom pincenezen betraktade allt med en blick, som egentligen mest tydde på, att hans tankar voro i oafbruten och våldsamt rörelse. Många äro också de, som under årens lopp kommit i personlig beröring med civilministern eller generalpostdirektören. Han talade gärna med allmänheten — icke minst med allmänhetens representanter, präsmännen — och han uppträdde aldrig med onödigt höga later.

Vårt för dagen strängt anlitade utrymme nödgar oss att här blott i korthet beröra det yttre förloppet af den afidnes lif och i öfrigt hänvisa till de data H. 8. D. vid flera tillfällen, särskildt i en utförlig biografi i tredje årgs 44:de häfte, meddelat. Född 1841 blef K. student 1858, aflade 1864 juris utriusque kandidatexamen och ägnade sig därpå åt ämbetsmannabanan.

Konstituerad revisionssekreterare 1879 blef han samma år expeditjonschef i civildepartementet. Inom den af C. J. Thyselius bildade ministären öfvertog han 1883 posten såsom chef för civildepartementet. 1889 utnämndes von K. till generalpostdirektör.

I oktober 1896 inträdde han ånyo i regeringen såsom civilminister, men återgick i juli 1902, då Boströms andra ministär bildades, till chefskapet för postverket, hvilket han allt sedan innehaft.

K. gjorde sig tidigt bemärkt för sitt energiska och

fiamsynta arbete. Som chef för civildepartementet hade han kommit på sin rätta plats, och i tolf års tid bar han där den tunga arbetsbördan. Af viktiga regeringsåtgärder, som kontrasignerats af K., kunna nämnas nya patentförordningen af 1884 och nya grufstadgan. Som en följd af civilministerns — i förening med statsminister Boströms — bemödanden har också järnvägen Gällivare—Riksgränsen tillkommit genom riksdagens beslut af år 1898. K. utvecklade stor parlamentarisk skicklighet vid afgörandet af denna fråga.

År 1901 lyckades v. K., synnerligen intresserad af sociala frågor, åstadkomma, att den k. propositionen om lag rörande ersättning för olycksfall i arbete antogs af riksdagen.

K. hade 1884—93 plats i Första kammaren, dit han invaldes af Värmlands landsting, och har sedermera hela tiden suttit på Stockholmsbänken i Andra kammaren som representant för Östermalm. Han var utpräglad liberal, ehuru han icke formellt tillhörde den liberala partisammanslutningen, utan ställt sig utanför partierna.

Som generalpostdirektör utvecklade K. samma intresserade arbete som förut i egenskap af civilminister. Det svenska postväsendet befinner sig ju äfven i närvarande stund på en ganska hög ståndpunkt.

K. var för öfrigt en på många olika verksamhetsområden anlitad person. 1890—96 tillhörde han Stockholms stadsfullmäktige. 1889 förordnades han till ordförande i kommittén för post- och telegrafverkens sammanslagning och 1893 till ordförande i kommittén för revision af statsbanornas förvaltning m. m.

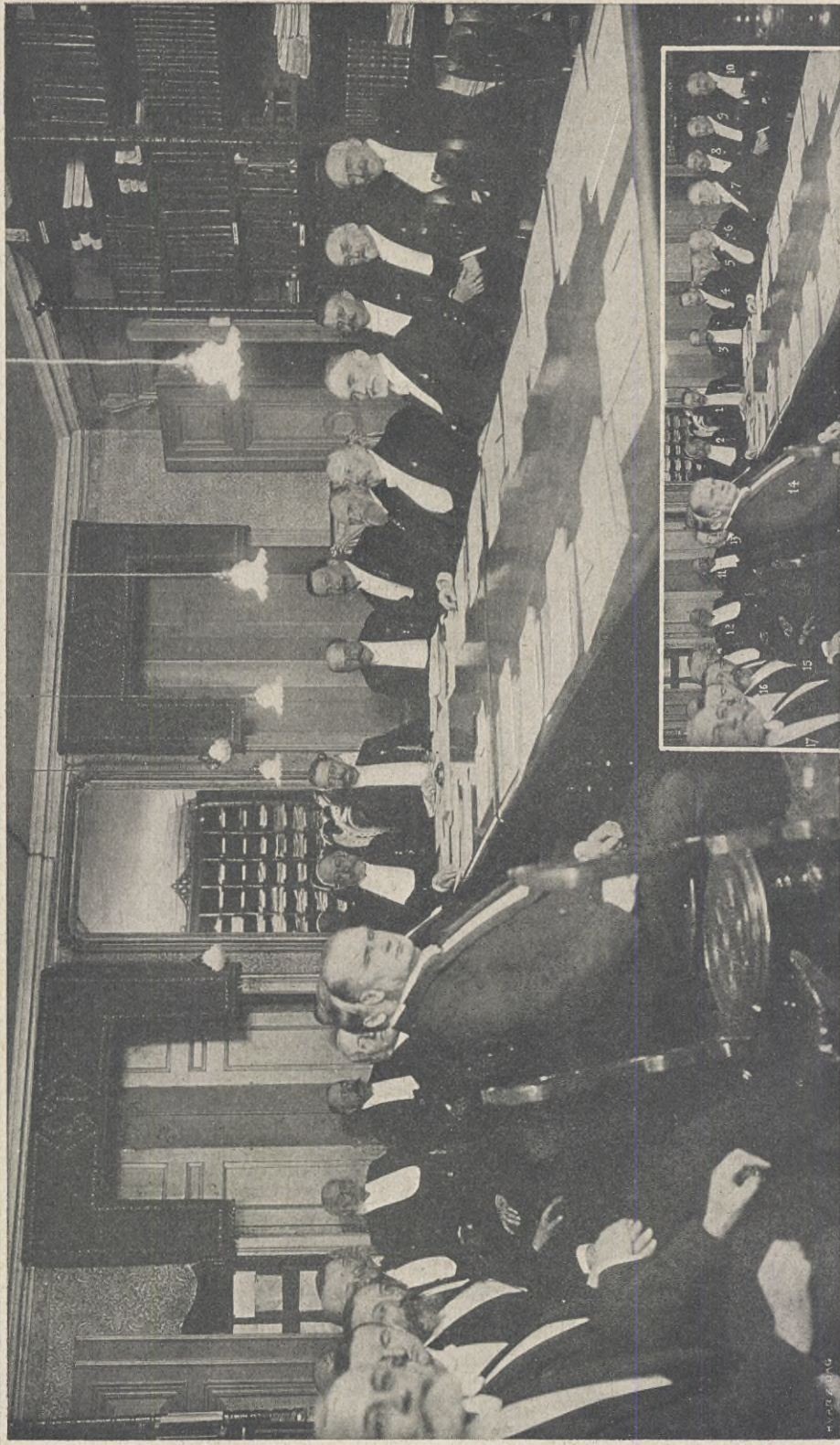

HVAR 8 DAGS fotograf i Skåne.

Kliché: Kem. A.-B. Ernst Silfverparre Skåne—Gno

FRANS HEDBERG OCH HANS MAKÅ PÅ SIN GULDBRÖLLOPSDAG DEN 31 JAN. De gamla åtniuta båda för sin ålder god både andlig och kroppslig vigör. Vi återföra i våra läsares erinring Frans Hedbergs berättelse "Jorden gör hård", hvilken vi nyligen hade nöjet publicera i följetongsbilagan.

SVENSKA EXPORTFÖRENINGENS TJUGUÅRSJUBILEUM.

H. B. STEGELIUSFOTOGRAF

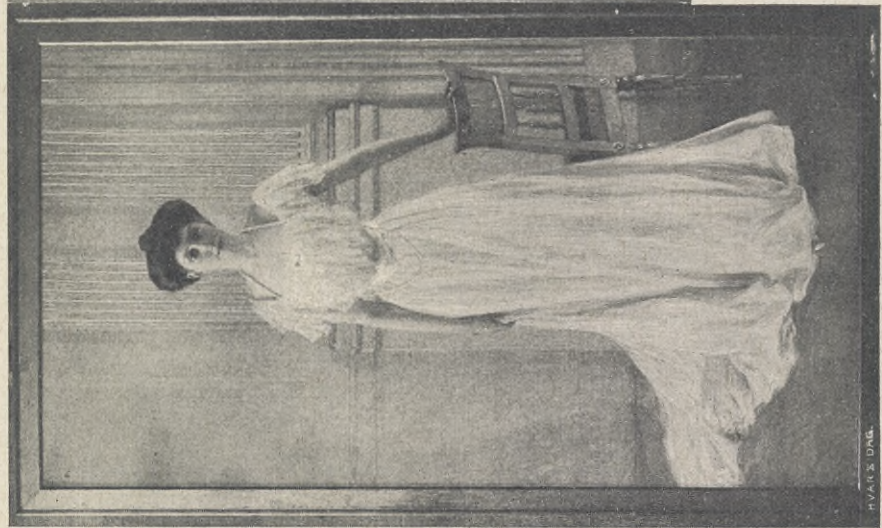
FRÅN SAMMANTRÄDET Å JUBILEUMSDAGEN.

Kronprinsen (1), Carl Carisson Bonde (2), utrikesministern (3), direktör Hammar (4), disponent Almström (5), konsul Knut Boman (6), direktör E. Holmberg (7), f. statsrådet Biesert (8), disponent V. Folin (9), envöyen Lagercrantz (10), konsul Rettig (11), kammarh. Nordentfelt (12), bankdir. Heckscher (13), fil. dr de Laval (14), ing. Jacobi (15), skeppsred. Dan. Broström (16), gen.-kons. Starck (17)

Sveriges allmänna Exportförening firade den 29 januari sin tjuv-åriga tillvaro med ett sammanträde under kronprinsen-regentens ordförandeskap, samt middag. Föreningen kan se tillbaka på ett framgångsrikt arbete, hvars resultat i många stycken äro påtagliga och alltigenom innebära stora möjligheter för framtiden. Det har varit en tung apparat att sätta i gång, men början är nu gjord, föreningens betydelse fastslagen, och tjuvårsminnet ger företädesvis anledning att rikta tankarne framåt i tiden.

Klick! Kem. A.-B., Långg. Sjöfrennare Skåla—Olg.

PRINS EUGENS OCH OSCAR BJÖRCKS UTSTÄLLNING I STOCKHOLM.

HVAR 8 DAGS fotograf af 4 SÅMIN.
PRINSESSAN INGEBORG.

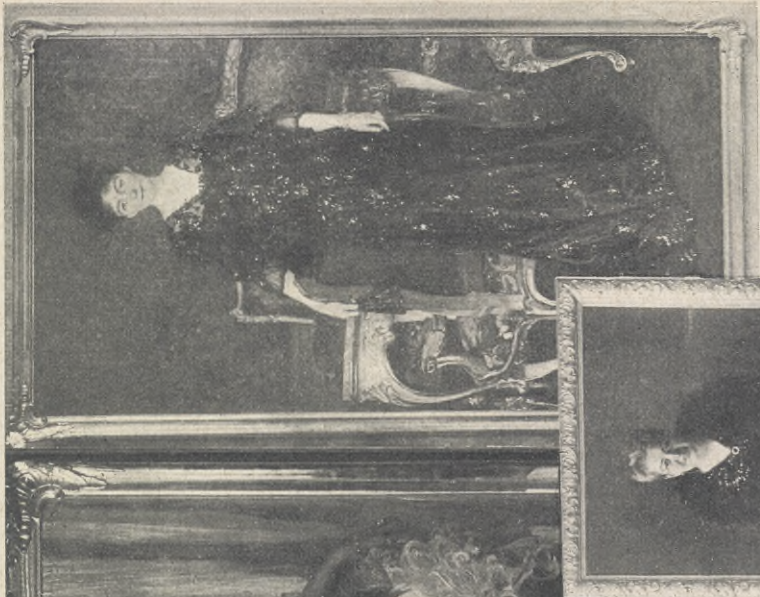
Af prins Eugens arbeten, till stor del motiv från Stockholms ström och södra landet midt emot Waldemarsudde, förtjusande afonstämningar med ljus från byggnader och ärgarne reflekteradt i vattnet, kommer HVAR 8 DAG att med särskildt tillstånd i sitt nästa nummer lämna en del afbildningar.

Professor Björck utställer nästan uteslutande porträtt, helt utförda eller, ett par, i studieform. Det är mest unga eleganta damer, som afbildas på ett likaledes elegant, stundom praktfullt sätt. Konst

FRÖKNARNE MIDLING.
PORTRÄTT AF OSCAR BJÖRCK.

Prins Eugen och professor Oscar Björck öppnade den 4 februari en utställning af sina senaste arbeten i konsisföreningens lokal i Stockholm. Behållningen af entreatgifterna tillåller föreningen Konsten i skolan.

Kisthög. Bengt Sjöbergens.
FRIHERRINNAN
TROLLE.

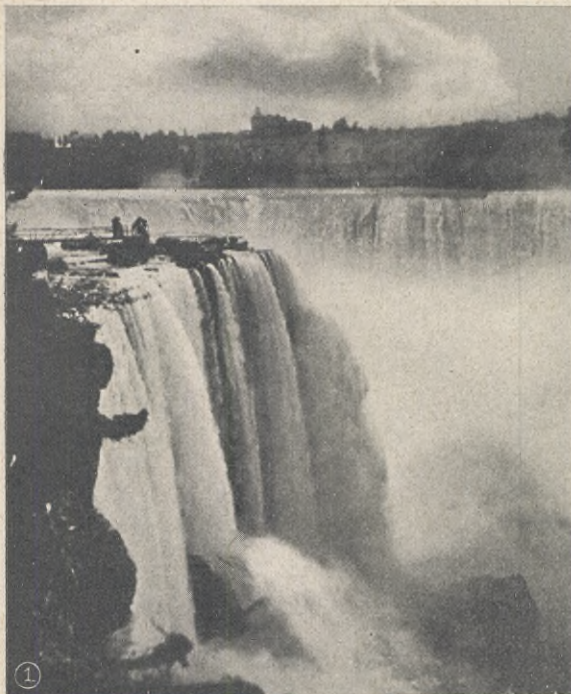
närens förmåga af ingående karaktäristik förnekar sig icke heller i dessa nya arbeten.

GEN.-KONSULINNAN FRÄNCKEL.

NIAGARA.

Då vi snarligen få en rätt stark elektrisk kraftkälla i Trollhättan, torde nedanstående uppsats och bilder, af en svensk turist, som helt nyligen besökt Niagara, vara af aktuellt intresse.

ÖFVERSTA CANADA STRANDEN, DÄRUNDER AMER. & CANAD. HÄSTSKOFALLEN. TILL VÄNSTER TERRAPIN ROCK (SKÖLDPADDKLIPPAN).

För endast tio år sedan var Niagara Falls i staten New York en liten by af mindre hotell, restauranter och kurer-butiker, som lefde på den stora turisttrafiken, uppskattad till 750,000 besökare om året. Midt emot på Canada-sidan af Niagara funnos då blott några sommarvillor.

I dag, sedan på båda stränder uppstått mäktiga elektriska kraftstationer, är distriktet ett mycket viktigt industricentrum med storartade fabriker, öfver 30,000 innevånare och en tomtareal värd etthundra millioner kronor.

Den oerhörda kraft, som fås af Niagaras vatten, drifver inom en krets af femtio kilometer samt också på längre afstånd, massor af verkstäder, alla spårvagnar och ljusstationer, alstrar värme till boningar och för kokändamål.

På en sträcka af knappa nio kilometer sänker sig

PARTI AF DE AMERIKANSKA FALLEN SEDDA NEDIFRÅN.

Efter fotografier

Kliché: Bengt Sjöfverparn

PARTI AF DE AMERIKANSKA FALLEN MED VINDARNES HÅLA. Denna bild är tagen från ångaren »Maid of the Mist».

att hindra ytterligare aftappning.

Bolagen påstå att t. o. m. en half million h.-k. ej spelar någon roll, efter som det synbarligen ej minskar fallens majestät. — Men motsidan är äfven seg, pekar på Sköldpaddklippan Terrapin Rock — se bild

En stor fotograf.

NIAGARA: DE STORA AMERIKANSKA FALLEN SEDDA FRÅN CANADASIDAN.

n:r 1 — påstående, att man ändå tydligen kan iakttaga vattenminskningen. Och det vore illa om Niagara-fallen skulle skadas.

De flesta turister sianna i Niagara sällan mer än några timmar, men den som ej fått njuta af sceneriet under minst fyra, fem dagar, från alla håll, kan ej bilda sig en riktig föreställning om dess storslagenhet. Man bör iklädd oljekläder, ty stänket biöter duktigt, intränga under fallen, exempelvis i "Vindarnes håla" eller ombord på den lilla ångaren "Maid of the Mist", som djärft, ja oförskämdt nära, plöjer de gröna, skummande vattenmassorna alldeles invid fallen. Vidare bör man se den hemska "Hvirvelhålan" i slutet af forsarne. Denna är ett naturfenomen af enastående storslagenhet.

Omkring en kilometer ofvanför de stora fallen ligger en vacker envåningsbyggnad lik en fabrik, men utan skorsten. Till denna byggnad leder från

Kiloholm, Ksm., A.-B., Enghj. Sjöförsäkrings Söstm.—099

den närbelägna Niagarafloden en ca 50 m. bred kanal, som smalnar vid ändan. Inloppsvattnet, som rör sig med sju kilometers fart i timman, flyter in uti tio väldiga tuber och störtar ner till ett djup af 40 meter, resp. elfva och en half kub.-meter vatten i sekunden i hvar tub.

Det har gjort sin tjänst därnere och fortsätter som spillvatten genom en underjordisk mer än 1 kilometer lång trumma till forsarne nedom fallen. Hvar och en af sagda tubers turbiner har fått tillräcklig kraft att driva en 5,000 h.-k. dynamo.

Vi nedstiga med en elevator genom tio gallerier till bottenvåningen. I turbinerna och under oss brusar vattnet våldsamt med ett hemskt dån. Vattnet själf tyglar sin olika hastighet och styrka genom sinnrika automatiska regulatorer. Annars skulle hela maskineriet sprängas i atomer. Det får ej gå med högre styrka än 5,000 h.-k. på hvar dynamo.

Orsaken hvarför kraftstationen är förlagd ner i jorden är således först och främst att vattnet skall våldsamt störta ner. Dessutom är det om vintern, när det fryser, bekvämt att leda det under isen. Därför ter sig stationen utvändigt som blott en våning hög.

Vi uppstiga igen och gå till dynamohallen, som är ytterligt ren och treflig. Här surrar det som millioner ilska getingar.

Där funnos blott tre personer att sköta det hela. Hvar dynamo genererar en alternerande ström med

ett tryck af 2,200 volt på 250 slag — "revolutions" — i minuten. Allt maskineriet oljas automatiskt och om det behöfver renas, tryckes blott på en knapp och komprimerad luft bortblåser ögonblickligen hvar dammkorn. Allting skötes med knapptryckande, tycks det. Man trycker in en knapp och komprimerad luft får en af antydda 5,000 h.-k. dynamos att genast tystna. Eller man lyfter en obetydlig häfstång, liten som en leksak, och tusentals ton vatten tumla ner i turbinerna alstrande kraft för stora samhällen, som t. ex. Buffalo med 375,000 själar.

O. A. H.

GRUFOLYCKAN I REDEN.

Efter fotografien.

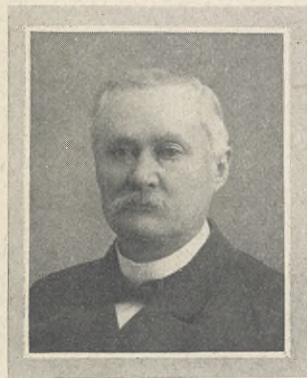
1. GRUFVAN, DÄR EXPLOSIONEN ÄGDE RUM. I förgrunden väntande arbetarehustrur.
2. ANHÖRIGA, SOM FRAMFÖR DIREKTIONSBYGGNADEN INVÄNTA NÄRMARE UNDERRÄTTELSE OM KATASTROFEN.

Kilohö: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverparre Sthlm—Öb.

3. RÄDDNINGSKÄREN PÅ VÄG TILL GRUFVORNA. LÄNGST IBAKGRUNDEN BÅRHUSET.
4. DE TVÅ FRÅN DEN BRINNANDE GRUFVAN FÖRST UNDOKOMNA ARBETARNE SOM SLOGO ALARM.

Åter har en fruktansvärd grufolycka inträffat. Måndag morgon den 28 januari inträffade en gasexplosion i Redens kolgrufva i Saarrevieret vid hvilken 149 arbetare fingo sätta lifvet till.

K. G. G. HOLMERZ. †

Den 31 jan. afled i Uppsala en på skogs- och jaktområdet synnerligen skicklig person f. d. direktören för Skogsinstitutet Konrad Georg Gottfried Holmerz. Född 39 blef H. student i Uppsala 61 och var elev vid Skogsinstitutet 62-63. Han blef öfverjägmästare i Norrbottens län 67 och jägmästare i Kalix revir 69, t. f. direktör vid Skogsinstitutet 72 och var institutets ordinarie direktör 92-04, då han tog afsked. H. var alltså i öfver 30 års tid chef för Skogsinstitutet och har i denna egenskap mycket bidragit till duktiga forstmäns utbildning och därigenom landets förkofran. Han utgaf äfven flera läroböcker samt var 95-03 redaktör af Tidskrift för skogshushållning.

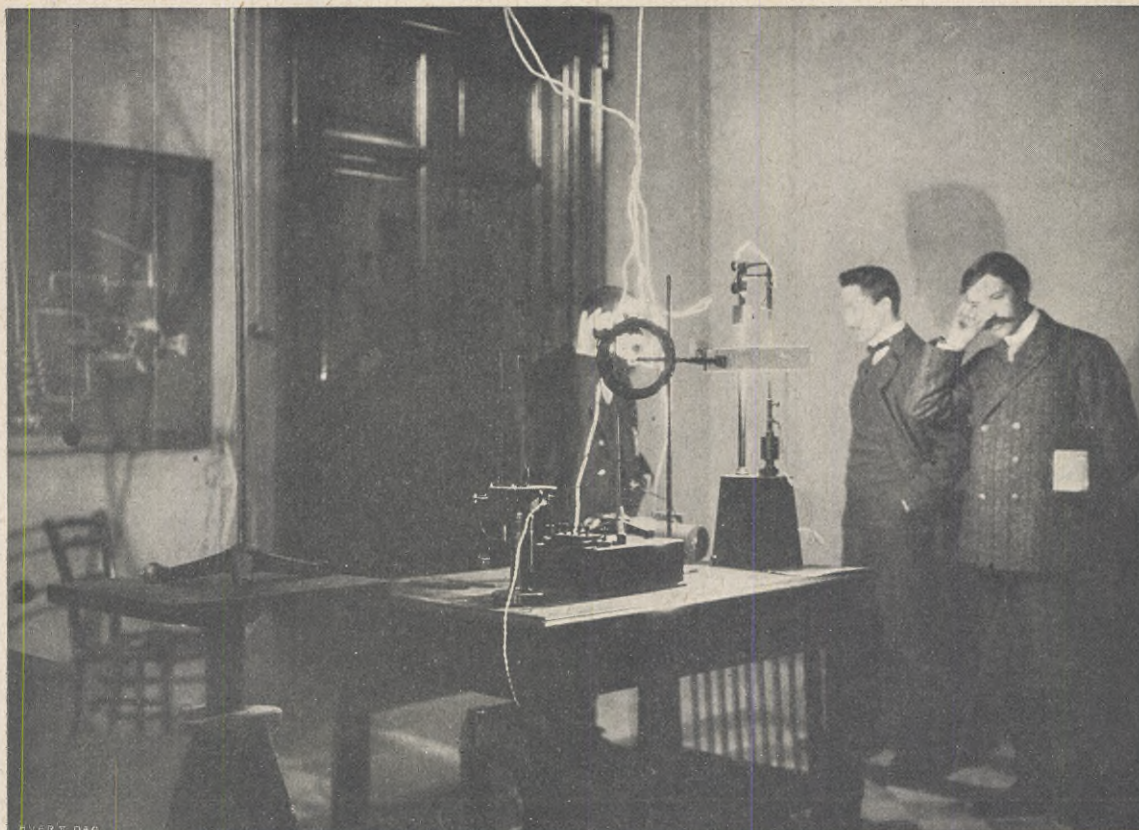

Kjffer fotograf

Kilch's. Bengt Silfverparre.

5. INGÅNG TILL DEN GRUFVA DÄR EXPLOSIONEN SKEDDE.

Måndagen är i kolgrufvan den kritiska dagen. Medan arbetet under söndagen hvilat kunna lätt olycksbringande gasmassor ha samlat sig. Emellertid vidtagas allti! särskilda undersökningar, innan arbetarne gå ned, och utposterna hade äfven denna morgon signalerat allt klart. Anledningen till olyckan kan därför endast förklaras så, att plötsligt, just som arbetet skulle taga sin början, en gasström brutit fram och af en tillfällighet brags att explodera. Dylika katastrofer äro tyvärr alldeles omöjliga att förhindra, om de också endast i sällsynta fall kräfva så många människolif i offer.

Efter fotograf.

POULSENS TALANDE LJUSBÅGE.

Kitché: Kem. A.-B. Benyt Stjoversparre Ström—Udg.

Vid den i dagarne förrättade invigningen af *l'Institut central de télégraphie* i Rom höll en af samtidsens berömdaste elektrotekniker professor *Quirino Majorana* ett föredrag, hvarunder han demonstrerade de experiment han nyligen utfört i afsikt att åstadkomma en fullt praktisk trådlös telefon. Föredrags-hållaren har förut förvärfvat europeisk ryktbarhet bl. a. genom den s. k. Majorana-mikrofonen, hvilken med synnerligen tillfredsställande resultat beträffande ljud-öfverföringen tjänstgör å den fågelvägen 1,500 km. långa telefonförbindelsen London—Rom.

De telefonsförsök Majorana nu bragt till offentligheten grunda sig på den danska fysikern *Vald. Poulsens* för cirka 1 år sedan gjorda uppfinning i fråga om den trådlösa telegrafan och hvarigenom det blifvit en möjlighet att på ett fullt rationellt sätt sams- emellan afstämman korresponderande stationer.

Som bekant har "antennen", den af Marconi införda högt i luften resta ledningstråden, till hufvudsakligt syfte att underlätta de elektriska vågornas öfvergång till den omgifvande etern. Öfvergången kan emellertid icke ske utan betydliga olägenheter. Vid utjämningen af den elektriska spänningen mellan antennen och etern uppstå alltid gnistor och dessa möta ofta stort motstånd, hvilket i sin ordning har till följd, att en del af laddningen förvandlas i onyttig värme. Med andra ord en energiförlust uppstår. Ju verksamare antennen fyller sitt ändamål, desto större blir energiförlusten, desto hastigare uttömmes förrådet och desto ringare blir svängningstalet hos de elektriska vågorna. Det kan gå så långt, att energien är nästan uttömd efter första vågen och att den andra icke kan framkalla någon som helst återverkan hos etern. En

annan olägenhet hos Marconis elektriska vågor är, att de inom en viss rayon påverka alla där befintliga elektriska mottagare och därinom omöjliggöra en samtidig telegrafering mellan flera stationer. De äro därjämte i hög grad beroende af de elektriska urladdningar, som äga rum i atmosfären och framkalla icke så sällan sekundära elektriska vibrationer hos etern, hvilka förstöra de primära och göra Marconitelegrammen otydliga och obegripliga.

Det kan gifvetvis under dylika omständigheter icke blifva tal om någon absolut afstämning mellan en bestämd elektrisk vågutsändare och vågemottagare.

I stället för dessa hittills inom det trådlösa gebietet använda vågor, hvilka stötvis och med jämförelsevis stora tidsintervaller alstras af en gnistoscillator för att utsändas från antennen och hvilka äro att jämföra med de dämpade ljudvågor, som framkallas exempelvis af ett kanonskott, har Poulsen gjort bruk af *odämpade* elektriska vågor. Dessa äro närmast att likna vid de ljudvågor, som frambringas t. ex. af en stäm-gaffel. Bringas en dylik svängande gaffel att påverka strängarne i ett piano, kommer som bekant endast den sträng att ljuda, som har samma svängningstal som stäm-gaffeln. Ett kanonskott däremot sätter alla strängarne i vibration. Detta är den principiella skillnaden mellan dämpade och odämpade vågor.

Poulsen fick det första uppslaget till sin uppfinning af *Duddells sjungande ljusbåge*. Om en vanlig elektrisk båg-lampa matas med likström och parallellt med densamma anbringas en vaxelströmskrets med beräknad kapacitet och induktion, så kommer vid lämplig afvägning ljusbågen i lampan att gifva en musikalisk ton af bestämd höjd. Så länge tonen

Efter fotografij.

POULSENS BÅGE FÅR PÅ AFSTÅND GLÖDLAMPOR ATT LYSA.

Bild: Bengt Skjervegaard.

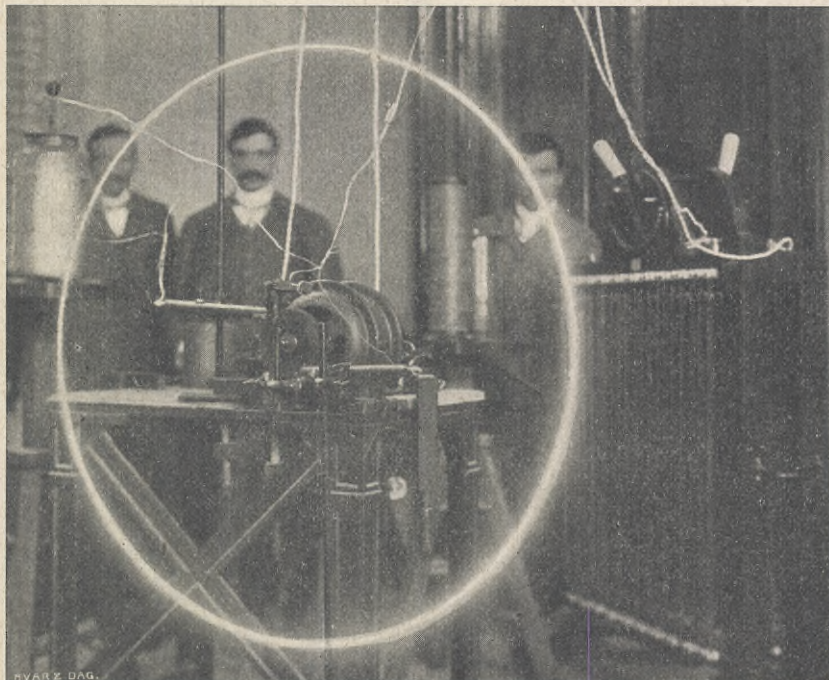
ljuder, genomflytes strömkretsen af en vekselsström, hvars frekvens eller svängningstal öfverensstämmer med den alstrade tonens.

Redan omedelbart efter Duddells upptäckt var man

betänkt på att använda densamma för den trådlösa telegrafan. Försöken strandade dock på omöjligheten att bringa ljusbågens svängningstal till den erforderliga höjden. Först Poulsen uppfann ett sätt att nå

upp till de för den trådlösa telegrafan nödvändiga svängningstalen. I korthet sagdt går hans uppfinning endast ut på att låta den elektriska ljusbågen arbeta i vätgas och under medverkan af ett starkt magnetiskt fält. Poulsen har medelst denna anordning kommit upp ända till en million svängningar per sekund. I hufvudsak kan han sägas hafva löst uppgiften: att utsända fortlöpande elektriska vågor med noggrannt bestämda svängningstal och därigenom vinna en betydande energibesparing och en hardt när absolut afstämningssfinhet. De praktiska försök, som på sista tiden utförts i Danmark på ända till 300 km:s distans äfvensom det lyckliga resultat, man nådde sist idne november, då Poulsen etablerade förbindelse från Jylland till Newcastle, visa, att uppfinningen är fullt praktisk.

Det är Majoranas förtjänst

Efter fotografij.

ALSTRANDE AF VÅGOR MED HÖG FREKVENNS.

Bild: Bengt Skjervegaard.

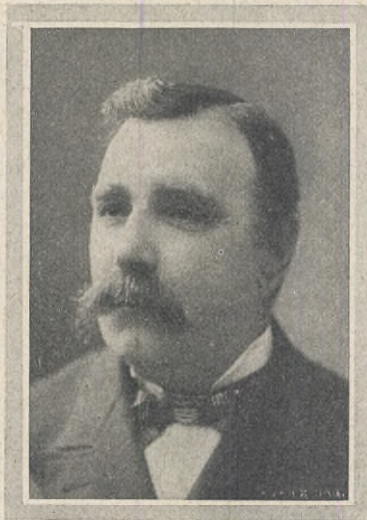
att hafva öfverfört Poulsens uppfinning på den trådlösa telefonens område. Han har förklarat, att de odämpade kontinuerliga vågorna frestande erbjuda sig till bruk äfven där. Utan svårigheter har han kunnat få Poulsens båge att tydligt återgifva ord eller melodier, som sjungas på stora

afstånd. Den betydliga variation af vågornas längd och styrka, som Poulsens båge erbjuder, gör det högst sannolikt att vi på denna väg skola nå fram till en elegant lösning af ett tekniskt problem, som man utan öfverdrift torde kunna beteckna som ett af samtidens största.

SVENSKAR I UTLANDET.

Med svensk-amerikanaren Lars M. Nolings nyligen vid 63 års ålder timade frånfalle gjorde icke blott det stora svenska samhället Rockford i Illinois utan hela det svenska Amerika en kännbar förlust. Noling hade intagit en framskjuten ställning på ett flertal områden, mest dock såsom aftärsman och stor industriidkare i Rockford samt ledamot af staten Illinois lagstiftande församling i Springfield.

Född den 4 maj 1843 i Murum i Älfsborgs län utflyttade Lars Magnus Noling 21-årig till Amerika och Rockford, där han sedan oafbrutet varit bosatt. I bortåt 20 år arbetade han som handverkare, delvis för sin onkel John Nelson, bekant som uppfinnare af en sinnrik strumpstickningsmaskin. Med blick för Rockfords

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Sjöfverparre.

LARS M. NOLING. †

utvecklingsmöjligheter köpte han därpå ett område om 80 acres invid staden och anlade där en villastad, som nu falier inom stadsgränsen. Företaget lade grunden till en förmögenhet, som sedermera vuxit sig ganska stor.

På 80-talet blef N. delägare i flera svenska möbelfabriker och andra kooperativa industrianläggningar, som betydligt bidragit till Rockford-svenskarnes välmåga.

Under de trenne terminer N. tjänade i statslegislaturen blef han upphofsman till flera nyttiga lagar. Särskildt bemödade han sig om att åstadkomma lindring i betungande skattebestämmelser.

I skolstyrelsen för staden Rockford satt N. som ledamot en följd af år samt var i 30 år medlem af första lutherska församlingens kyrkostyrelse.

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverparre Sklm.—Gbg

KAPPSIMNING I SNÖ OCH IS.

Den 27 januari hade en simklubb i Milano föranställt en kappsimning, hvilken trots det rådande vintervädret kunde glädja sig åt liflig tillslutning. Något dylikt hade vi härdade nordbor dock knappast väntat af söderns barn, trots deras kända egenhet att framhärda äfven under sträng vinter i oeldade rum.

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre Sthlm—Öbg.

FRAN FÄSTLIGHETERNA I BERLIN PÅ KEJSAR WILHELMS FÖDELSEDAG. KEJSAREN MED SINA 5 SÖNER.

Foto. HVAR 8 DAG.

ULRICH SALCHOW.

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Sjöversparre.

SNÖSTORMEN I BERLIN: EN URSPÄRAD SPÄRVAGN. I mannaminne har icke Berlin varit så insnöadt som den siste januari i år. Snön låg meterdjup och trafiken hade enorma svårigheter att öfvervinna. Spärvagnarne kunde till slut icke ta sig fram, endast automobilomnibusarna voro till det sista herrar öfver situationen.

Kejsaren Wilhelms födelsedag har i Tyskland firats på sedvanligt sätt. En särskild betydelse gaf kejsaren dagen genom att utfärda ett manifest, enligt hvilket majestätsförbrytelse hädanefter skall straffas efter nya och betydligt mildare principer. Hädanefter är det "argt uppsåt" som skall vara fällande, medan däremot förflugna ord icke skola räknas som brott.

* * *

Vår kände framstående skridskoåkare Ulrich Salchow från Stockholm har ånyo och för sätte gången eröfrat världsmästerskapet inom sin idrott. Täflingen ägde helt nyligen rum i Wien och herr Salchows deltagande emotsågs i svenska sportkretsar med stor spänning, emedan han först i Davos ett par veckor före täflingen kom i riktig träning. Han hade äfven det emot sig att ingen landsman befann sig bland prisdomarne, och att en mycket duktig Wienare med säkerhet förväntades bli nummer ett. Att han trots allt gick obesegrad ur striden vittnar ju om hans enastående skicklighet.

I BJÖRNIDET.

FÖR HVAR 8 DAG AF E. WALTER HÜLPHERS.

— Ljuger? Ja, naturligtvis! svarade min vän malmletaren och såg på mig en smula hånfullt i det han drog några iskorn ur sin yfviga blonda mustasch. Fem björnjakter har jag varit med om i mina dar så nog vet jag hur en gråbjörn ser ut. Nej, de här björnarne som de pratat om att de ringat uppe i Nordmarken, det var höstbjörnar ifrån Norge, vandringsdjur, som komma i flockar ända till en sex, sju stycken och som nog dragit sina färde igen. Det är bara när gråbjörnshonan har ungar som man kan få se ett par tre stycken i följe, annars äro de alltid ensamma. Höstbjörnen, han anfaller folk, men det gör aldrig gråbjörnen, om han inte har anledning till det, men gör han det. . . Jo, jag var med en gång då jägmästar X. kröp in i björnidet för att frälsa lifvet på en lapp, han sitter fängslad nu och har fått ett hårdt straff den jägmästaren, han hade fått mindre om han velat bekänna, han frälste kanske någon, då också.

Jag hade köpt en björnring af en lapp. Han fick femtio kronor i handpängar för att han visade oss på ringen och så skulle han ha hundra kronor till när han kom fram med björnen och ett par hundra till när björnen var skjuten, men sköt han själf — och det skulle han inte få, förr än det var aldeles nödvändigt — så skulle han få femtio kronor mindre.

Vi blefvo några stycken, länsman Y., en frisk pojke, jägmästar X., ändå värre, en vän till mig från Sundsvall och så jag och lappen. Vi hade haft en god bit att ta oss fram genom snön på skidor, men till sist sa' då lappen, att här var det och pekade ut en skrefva några hundra meter längre fram. Och där stannade vi för att hvila och äta en smula innan vi gifvo oss i färd med björnen, för då behöfs det, att man är utvilad och lugn. Det var fri utsikt och lagom afstånd för att vi skulle kunna hinna göra oss i ordning om björnen blef väckt och kom ut för tidigt, när han kommer ut så, då går det fort.

Vi gjorde oss läger på vanligt vis och stekte amerikanskt fläsk, som vi hängde upp på stölar, ja, du vet hur det smakar. Och se'n kokte vi kaffe och Sundsvallsbon tog fram konjak och ville att vi skulle dricka kaffehalvvan, men det sa' jag ifrån. Nej, ingen sprit förr än björnen är skjuten, det kan vankas aldeles för allvarsamma ögonblick, och en björnring är för dyr för att björnen skall få komma undan.

— Nu ta vi björnen först, så dricker vi kaffehalvvan sedan, sa' jag, då ska' ni få känna att den smakar.

Så blef det. Och vi gingo försiktigt fram mot idet och stannade i en krets på lagom afstånd, som jag sagt går det fort när björnen kommer ut.

— Nu tar vi fram björnen! sa' jag till lappen.

Och lappen gick fram emot idet, hopkrupen på skidorna som en katt, försiktigt som jag tänker mig en indian. Och så de lita på sig själfva det där folket! En enpipig bössa öfver axeln och ett spjut i handen. Ja, kanske är spjutet säkrare, men alltid blir det tumla af.

När lappen kom fram till idet började han lefva för att få fram björnen, men ingen syntes till. Så satte han ett skott rätt in i skrefvan, lika litet kom någon björn nu heller. Och så blefvo vi trötta på att vänta och drogo oss tillbaks till lägerelden och ropade på lappen för att göra upp räkningen med honom.

Och nu kom kaffehalvvan fram, det var ju ingenting annat att göra än att ta' skämtet så lugnt som möjligt.

När lappen kom såg han ganska snopen ut och sa', att han inte kunde begripa hur det här hängde ihop, han kunde lämna sin salighet på att där var ett björnide, och utspår fanns inte, det hade vi kunnat se själfva.

Jo, det hade vi nog kunnat se, men björnen, hvar

har du björnen, det var den vi kommit för att se, hvar har du björnen?

Det var en svårare fråga för lappen.

— Fram med björnen, eller de femti kronorna du har fått på hand! Har du ljugit lapp för att narra dig till pängar skall satan ta' dig!

Lappen bedyrade att han inte ljugit, att björnen måste ha funnits där inne och att det var en omöjlighet att han sluppit obemärkt ut.

Ta fram honom då!

Lappen gjorde en gest som betydde så mycket som: Ja, den som det kunde!

Jägmästaren och länsman Y. gifvo lappen på pälsen hvad de kunde, men det tjänade inte mycket till och så återgingo vi till kaffehalvvan och togo saken så sorglöst som man kan inne i lappskogarne. Och det blef nog både en och två, men då. . . Ett förskräckligt illvrålande bortifrån björnidet!

Medan vi setat och pratat hade lappen gett sig af, troligen var han kränkt af att vi sagt att han ljugit, och så hade han gett sig till att krypa in i idet för att se efter om björnen kanske låg död därinne. Men där låg minsan ingen död björn utan en ganska lefvande, som dref till lappen, så att skinnet gick af halfva hufvudet och ena axeln. Ja, det fick vi se sedan. Nu sågo vi bara näbbskorna sticka fram ur skrefvan, när vi kommo fram, och efter som de röredes kunde vi förstå, att lappen ännu lefde.

Ja, hvad var här att göra? Att röra vid lappen var detsamma som att ögonblickligen ha björnen öfver honom och sig själf, och. . .

Då vi inte kunde finna på någon utväg föreslog jägmästar X., att vi fick dra lott om hvem som skulle krypa in för att frälsa lappen. Jag vägrade.

— Nej, jag drar inte lott, sa jag, — jag har hustru och barn och har inte rätt, och om här lif ska' gå, är det bättre att det går ett än flera.

Länsman Y., åh, det var minsan ingen rädd man, det har han visat både förr och sedan, svarade detsamma. Han var gift han också och hade barn.

När vi sågo bortåt björnidet var där lugnt och stilla, näbbskorna och den brokiga lindningen röredes inte mera på snön, det var mer än antagligt att lappen redan var död.

— Det vet man inte, han kanske bara är afsvimmad, svarade X, vi kunna inte stå till svars med att låta en människa bli liggande på det där viset.

Ja, hvad skulle vi göra, jag föreslog till och med att vi skulle skjuta lappen, så att han skulle slippa pinas om han inte var död.

Men innan vi hunno tänka oss om hade jägmästar X. ryckt till sig mitt gevär som var det bästa och laddat med fem kulor, alla platta, och ögonblickligen dödande. Han vränger af sig rocken och kryper in vid sidan af lappen och pang! Ja, det gick mycket, mycket fortare än jag här hinner berätta det.

Han kröp in vid sidan af lappen med geväret framför sig och fick i öppningen mellan bergväggen och lappens hufvud se någonting grönt brinna. Han sköt fram geväret däremellan aldeles intill lappens tinning och brände af på det gröna. Han träffade björnen mitt i hufvudet så att han blef liggande på stället.

Lappen var bara afsvimmad och började kvida och vi hade styft sjä' att få ut honom så pass hålltag som björnen haft på honom. Men han lefver än och har det bra kan jag tänka. Björnen måste vi bända ut en annan väg, jag minns nu inte hur många timmar vi finga hålla på att arbeta, men det var många.

— Det är en af de ruskigaste historier jag varit med om, slutade min vän malmletaren och drog åter några iskorn ur sin blonda mustasch och såg på mig med en kall, blågrå blick. Du kan ju säga att

(Forts. å sid. 304.)

A. NYDQVIST.

90 år fyllde den 31 jan. den framstående industridkaren ingenjör Antenor Nydqvist i Trollhättan. Heilsdesporträtt jämte biografi återfinnes i H. S. D. III: 21.

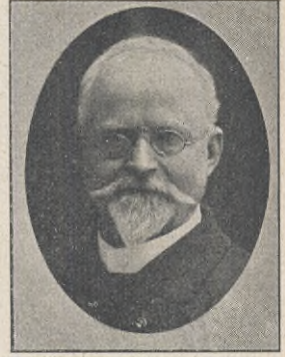
A. WIBERG.

70 år fyllde den 23 jan apotekare Anders Wiberg i Vestervik. Apotekarex. 66, sedan 74, inneh. af apotek i Vestervik. F. d. led. af stadsfullmäktige och skoloradet, i hälsovårdsnämnden, af kyrkoradet, i styr. för högre läroverket för flickor m. m.

V. N. EKENMAN.

Häradshöfd. Victor Ekenman fyllder den 14 febr. 65 år. Stud.-ex. 59, höfrättsex. 64, borgm. i Ulricehamn 78, häradshöfding i Bräkne härauds domsaga 86, led. af Riksd. A. K. 79—84, 93—96, af Riksd. F. K. 85—93. Ordf. i nya arbetareförsäkringskommittén 91—93.

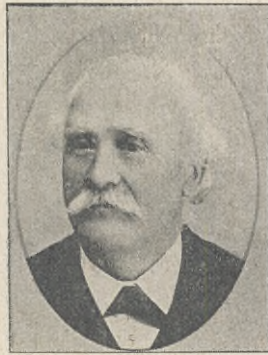
A. A. SVENSSON.

Fil. dr. Alfred Svensson i Stockh. fyllde d. 31 jan 60 år. stud. ex 47, fil. dr. 72, lärare vid Stockh. Gymnasium, vid Stockh. Ateneum m. fl. samt vid Kraftiska skolan sedan 86. Har utgifvit läroböcker.

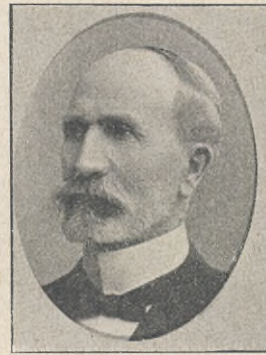
J. A. WENNBERG.

F. d. Kansliradet fil. jubeldoktorn Johan Alfred Wennberg tyllde den 10 febr. 75 år. Studentex. i Upsala 50 och fil. Dr. 54. Befördades 74 till kanslisekreterare och 83 till kansliråd i Civildepartementet, från hvilket embete han år 97 erhöil afsked med pension.

A. HÖGMARK.

Hattmakaren August Högmärk i Filipstad tyllde den 25 jan. 75 år. Led. af stadsfullmäktige sedan dess början till 98, f. d. led. af hälsovårdsnämnden, i handtverksföreningen m. m.

O. NILSSON.

Led. af Riksd. F. K. landtbl. Ola Nilsson tyllde d. 11 febr. 70 år. Skiftesgodman o kyrkov. ägodeln.-rättsled., landstingman, kommunalnämndens o stämmans ordf., led. af Riksd. F. K. för Kristianstads län från 88, suppl. i särsk. uts. 89, i lagutsk. 90—94, suppl. i bankoutsk. 95—97, led. i bankoutsk. 98—06.

E. LUNDELL.

Den 10 febr. tyllde godsägaren Ernst Lundell å Torestorp, skarb. län, 50 år. Förest för Torestorp mejeriastation, led. af hushalln.-sällskapets förvaltningsutsk. o dess led. af länets nötboskapspremeringsn., ordf. i beviljningsberedningen, revisor i Skaraborgsbanken m. m.

B. A. E. RIBBING.

Till öfverste i armén och chef för Skånska husarregementet har utnämmts och förordnats öfverstelöjtnanten vid Skånska dragonregementet Bengt Axel Eugène Ribbing. Född 59.

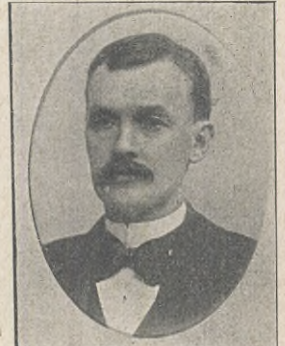
J. HELLNER.

Centralstyrelsen för Svenska trävaruexportföreningen har utsett justitierådet f. d. statsrådet Johannes Hellner till ombudsman för föreningen.

J. G. HULTSTEIN.

Tullförvaltare Johan Gustaf Hultstein i Göteborg tyllde den 6 febr. 65 år. Stud.-ex. 61, kamalex. 63, e. o. kammarkrifvare i Tullverket 64, tullförvaltare vid Packhusinspektionen i Göteborg sedan 92.

G. PETTERSON.

55 år tyllde den 5 febr. direktören för Guldsmedsaktiebolaget i Sthlm Gustaf Pettersson. Kyrkoråd och medlem af beviljnings- och taxeringsberedningen. Har fört i flere år varit stadsfullmäktigt och ledamot af präfningsnämnden.

PORTRÄTTGALLERI

W. STERNHAGEN. †

En af Göteborgs allra äldste invånare, f. d. grosshandlaren Wilhelm Sternhagen afled den 1 febr., 97 år gammal.

C. A. FRÖBERG. †

Borgmästaren Christian August Fröberg i Hernösand afled d. 26 jan. Född 35, v. häradsh. 63. borgm. i Hernösand 65. Led. af Riksd A K. 73—75, af F. K. 77—79, 80—06. Led. af stadsfullmäktige i Hernösand 63—64, dess ordf. 64—68, led. af Västmanlands landsting 67—92, 95—05 m. m.

L. J. HALLGREN. †

F. d. jägmästaren Lars Johan Hallgren afled i Lilleskog den 28 jan. Född 39, stud.-ex. 58, afgångs-ex. fr. skogsinstitutet 86, lektor vid institutet 75, t. f. jägmästare i Geströlands revir 83, jägmästare i Henebergers revir och förest. för dary. skogsskola 90, afsked med pension 05.

G. PRYTZ. †

Den 2 febr. afled i Sthlm den inom ordensvärlden och för sina bidrag till skämtprässen under signaturen P-z bekante Gunnar Prytz.

N. F. KUYLENSTJERNA. †

F. d. öfverstelöjtnanten Nils Fredrik Kuylenstjerna afled den 27 jan i Hakenorp. Löjtnant vid Jönköpings reg.-te 39, kapten 55, major 59, öfverstelöjtnant i armén 75, afsked 77.

L. W. HERLITZ. †

Den 26 jan. afled i Stockholm, grosshandlaren Lars Wilhelm Herlitz, f. 37. Innehafvare af importfirman Herlitz & komp och verkstäl-lande direktör i A.-B, Turba.

R. V. C. VON MÜHLENFELS †

Befälhafvaren å posting. Öland, kommandörkapten Rudolf Viktor Carl von Mühlenfels afled den 18 jan. Född 41, löjtn. vid skärgårdsartilleriet 69, kommandörkapten af 2:dra graden i flottan 89, afsked 96. Kungskapsrik sjöficer.

F. AHLGREN. †

Fabrikör Fredrik Ahlgren grundare och innehavare af firmen F. Ahlgrens Tekn. Fabrik i Gelle, afled den 28 jan. 48 år gammal.

L. W. AHLM. †

F. d. landtkamrer Lars Wilhelm Ahlm afled i Stockholm den 26 jan. Född 19, stud.-ex. 38, intr. i statens tjänst 39, landskontorist 49, häradsskrifvare 50, kronologe 56, landräntmästare 66, landskamrerare 69, afsked 86.

A. J. T. T. NORDENSKJÖLD. †

Godsägaren Alexis Nordenskjöld afled den 27 jan. a sin egendom Bjädesjöholm i Småland. Ordf. i kommunalstämmen, kyrko o. skolråd i 30 ar, led. i styr för Hvetlanda-Säfsjö järnväg, ordf. i beredningsbevillningen m. m.

J. A. LUNDMARK. †

Bankdirektör Jacob Alexander Lundmark afled i Söderhamn d. 24 jan. Född 45, stud. ex. 64 sedan 92 verkst. dir. i Helsinglands Ensk. Bank, led. af stadsfullmäktige, v. ordf. i dess beredningsutskott, af kyrko och skolråd, af styr. för Söderh. sparbank.

C. J. T. PETERSSON. †

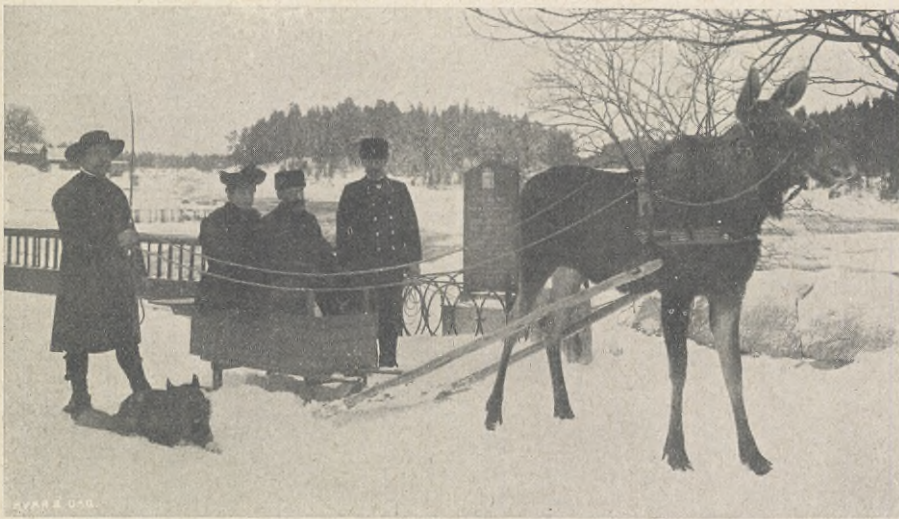
Landtbrukaren C. J. Th. Pettersson å Iltersjö afled den 16 jan. 53 år gammal. P., som tagit verksam del i det kommunala lifvet inom Motala socken, var bl. a. kommunalnämndens ordförande.

HVAR 8 DAGS fotograf A. Ståhl

RYSKA HOCKEYSPELARE I STOCKHOLM.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverreparre Ståhl—Obs

Efter fotograf.

EN ÄLG SOM DRAGARE.

Kliché: Bengt Sjöfverreparre.

Ett lag af ryska hockeyspelare har i Stockholm mätt sina krafter med svenska idrottsmän och på det hela taget visat sig öfverlägset. De spännande matcherna öfvervoro af en mycket intresserad publik, bland hvilken märktes flera af de kungliga personerna.

*

En lika ovanlig som snabbfotad dragare har man vid Elfkarleö turisthotell lyckats tämja. Turister däruppe kunna företaga åkture efter älg.

(Forts. fr. sid. 301).

jag ljuger nu också om du har lust. Det gör mig för råsten detsamma, jag har känt för mycket inför det för att bry mig om det.

Och det blef tyst i släden en god stund där vi åkte tram öfver backarne i den djupt insnöade värmlandsskogen, där snöflokarne kramade om grenarne i kölden nästan så att de ville brista. Men det gjorde de inte, utan höllo sig under de tunga, hvita ramarne sega som... som människolif

Och öfver allt var hvitt och grönt, gnistrande och stort mot en kall himmel.

VIII ÅRG. 19:E HÄFT. INNEHÅLLER:

Julius Edvard von Krusenstjerna. † — Frans Hedberg och hans maka på sin guldbroöllopsdag. — Svenska Exportföreningens tjuvuårsjubileum. — Prins Eugens och Oscar Björcks utställning i Stockholm. — Niagara. — Grufolyckan i Reden. — K. G. G. Holmerz †. — Telefonering utan tråd. — Svenskarna i utlandet. — Brokigt utomlandsnytt. — "I Björnidet" af E. Walter Hülphers. — Veckans porträttgalleri. — Ryska hockeyspelare i Stockholm. — En älg som dragare.

Obs! Återgifvande af text eller illustrationer ur H. 8. D. utan särskildt medgifvande förbjudes.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG, 1907.